

L'escriptora ebrenc Francesca Aliern amb la seva última novel·la 'Paper mullat' de Cossetània Edicions. FOTO: JOAN REVILLAS

Novel·la

La lluita del **maquis** entre el glamur de l'òpera i els teatres

L'ebrencia Francesca Aliern presenta 'Paper mullat', una història d'amor i de superació en un món convuls, des de la dictadura de Primo de Rivera a la Segona Guerra Mundial

GLORIA AZNAR
XERTA

Màxim és un noi de poble. Els seus pares han fet un esforç emocional enorme perquè el seu fill pogués estudiar allò que més estimava, la música. Amb intel·ligència, esforç, treball i bona voluntat, el xiquet brilla amb excel·lència. Però no li ha tocat viure una bona època, un món convuls aguiata, la Guerra Civil i la Segona Guerra Mundial. Aquesta és la trama principal de *Paper mullat* (Cossetània Edicions), última novel·la de l'escriptora Francesca Aliern. Un relat molt ebrenc. «La meua literatura és ebrenc», diu la Francesca, i ho corrobora amb el llenguatge. «Procuro utilitzar formes i paraules que d'una altra manera caurien en desús, es perdrien i seria una llàstima perquè són molt boniques. Cada vegada que trobo alguna tinc una

alegria». I d'on les treu? «De la gent gran. És bo escoltar-los perquè t'enriqueix moltíssim», defensa. Escoltar paraules que són noves per a l'autora així com velles històries com les del maquis. Ja que *Paper mullat* recupera la guerrilla antifranquista.

Els hiverns a la muntanya amb la seva família van fer possible que Francesca escoltés els relats del maquis. «El meu pare sí que sabia aquestes històries. Jo sentia parlar d'ells, que anaven pels Ports, cap a Morella. També de la guàrdia civil. Es van arribar a contar coses que ni tan sols havien passat. Ells eren tan voluntariosos, tenien tantes ganes de canviar-ho tot, de canviar la societat, que no es van adonar que havien perdut la guerra». Això justament, era el que el Màxim els volia fer entendre, que havien de tornar a integrar-se. *Paper mullat* és el moment de la dictadura de Primo de

Fitxa Paper mullat

FRANCESCA
ALIERN
PAPER MULLAT

● Els anys anteriors a la Guerra Civil espanyola, el Màxim triomfa arreu. Però tot canviarà quan coneix una dona que prové de terra de maquis.

Rivera, de la monarquia d'Alfons XIII i de les classes socials, contrastades amb el glamur de l'òpera, els viatges per Europa i els Estats Units i la supervivència i les estreïtes del poble. Temps difícils que van acabar portant el Màxim per camins imprevistos i arriscats. I tot per amor, perquè en el fons, *Paper mullat* és una novel·la d'amor. Una passió que l'obligarà a amagar-se, a passar el Mont Caro i l'Ebre per arribar a casa seva sa i estalvi. «Fa un pelegrinatge buscant senders que el poguessin apropar cap al que ell podia conèixer», detalla la Francesca, qui afegeix que el pas de l'Ebre és cert.

«Els nacionals van enfonsar els dos ponts que travessen el riu a Tortosa, per la qual cosa ell no podia passar. La història real és que al meu poble hi havia una dona a la qual li van matar l'home i el seu pare, que eren barquers.

Ella tenia una filleta i per guanyar-se la vida passava el riu. La cridaven i travessava. Quan es va jubilar, aquella dona ens va regalar la barca, la vam arreglar i li vam posar el nom de Poseidon». El viatge en barca de riba a riba de l'Ebre costava una pesseta, per la qual cosa Francesca preferia passar nedant i guardar-se-la per altres capricis, com ara un bon gelat. «El riu és el que ens enforteix perquè dona aigua als *plantius*, a totes les hortes i ara també estan els canals», comenta.

Sempre Xerta

Aquest paisatge de l'Ebre és del qual el Màxim, el gran director d'orquestra que triomfa pel món, no podrà desfer-se mai. Ell malda per tornar a allà on va néixer. Un poble que s'endevina encara que no es digui el nom. «Totes les meves novel·les són de Xerta, però no ho poso perquè a vegades he dit coses que eren veritat, però no agradaven la gent. He tret coses que no s'havien tret mai a la vida i m'alegro d'haver-ho fet», assenyalava l'autora. Xerta, el riu Ebre i l'oli d'oliva, també present a les seves pàgines. «Aquí és molt bo i la taronja no cal dir. Ens vam criar com a pàgesos, doncs ho saps tot». Francesca recorda que tenia «un tros de terra i quan treballava em guardava les vacances per quedar-me un mes. Quan es feia tard encenies el foc, preparaves el

Xerta, l'oli d'oliva i la màgia del riu Ebre, presents en la novel·la de l'ebrencia

sopar i era la més feliç del món. No he tingut mai cap pretensió de res».

Com el seu protagonista, l'autora de *Paper mullat* també ha tingut una vida de superació i esforç. Així, explica que es va poder dedicar a la seva vocació ja de gran. «Vaig agafar tota la postguerra, tota la força del Caudillo. De petita, l'ensenyament era molt fluïx i el poc que sé el vaig aprendre de gran», diu. En aquest sentit, comenta que va apuntar-se a Dret, a la Universitat Nacional de Educació a Distància (UNED) quan va obrir les portes a Tortosa. Des de llavors ha escrit uns 25 llibres entre els quals *Mans de fang*, *La senyora Avinyó*, *La segona innocència*, *Les passions de la Menestral*, *Cullerades de vida*, *Cafè de París*, *Negre estalvi*, *Darrere els seus talons* i *La jove Laura*. Per embastar *Paper mullat*, Francesca ha hagut de submergir-se en la documentació que hi ha sobre l'època. Amb converses, records i l'ajuda intestinable d'internet.

«Fa pocs dies vaig pensar que ja no escriuria més, però alhora, vaig dir-me a mi mateixa, aleshores, què faràs?». Així és que va tornar a agafar la ploma...